

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на финансите	Нормативен акт: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на закона за данък върху добавената стойност
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: 01.07-31.12.2026 г.
Лице за контакт: Мина Янкова – с.д. директор на дирекция „Данъчна политика“, m.yankova@minfin.bg	Телефон и ел. поща: 02 9859 2872
1. Проблем/проблеми за решаване: Проблем 1 „Невнясяне и неоптимално събиране на данък върху добавената стойност (ДДС)“ <i>1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.</i> 1. В рамките на ЕС разликата между очакваните приходи от ДДС и действително събраната сума възлиза на десетки милиарди евро годишно поради укриване на данъци, фалити и административни грешки. Недобросъвестните фирми издават фалшиви фактури, за да претендират за неправомерно възстановяване на ДДС, да не отчитат всички местни продажби или, най-общо, за да намалят данъчните си задължения. Законодателната рамка в областта на ДДС не е напълно адаптирана, за да се справи с новата цифрова реалност, и е податлива на измами. Практиката показва, че данъчните ревизии са трудоемки и понякога бавни, тъй като може да се наложи данъчните органи ръчно да проверяват хартиените записи. 2. Извършват се разпоредителни сделки със земя и сгради в рамките на няколко дни (а в някои случаи дори в рамките на един ден) от данъчно задължени лица, които въз основа на натрупания в резултат на тези доставки годишен оборот се регистрират по ЗДДС. След регистрацията си по закона обаче, същите не извършват облагаеми доставки, тъй като вече са се разпоредили с всички сделки, свързани със земя и сгради, които са притежавали, преди регистрацията и по този начин избягват начисляване на ДДС. 3. Към настоящия момент прагът за регистрация по ДДС е в размер на 51 130 евро при допустим максимален национален праг за освобождаване от ДДС в размер до 85 000 евро съгласно европейското законодателство. Сравнително ниският размер на прага стимулира данъчно задължените лица изкуствено да разделят обороти или да укриват приходи с цел избягване на регистрация по ЗДДС. Пряко засегнатите от проблема страни са държавата и всички данъчно задължени лица.	

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не задължава лицата да водят електронно документиране по единен стандарт и отчитане на сделки със земя и сгради с първа такава продажба от данъчно задължено лице. Действащата уредба не отразява новите тенденции в развитието на цифровизацията на икономиката.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Разпоредбата на чл. 1, пар. 2 от Директива (ЕС) 2025/516 на Съвета от 11 март 2025 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на правилата за ДДС в ерата на цифровите технологии (Директива (ЕС) 2025/516) относно чл. 218 позволява на държавите членки, в съответствие с определени от тях условия, да изискват от данъчно задължените лица, установени на тяхна територия, да издават електронни фактури за местните си доставки на стоки и услуги.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на ЗДДС, както и анализи за изпълнението на политиката. Използвана е информация от Доклад за оценка на въздействието SWD(2022) 393 final от 8.12.2022 г. на Европейската комисия по отношение на електронното фактуриране.

Проблем 2 „Необходимост от усъвършенстване и актуализиране на отделни режими на ДДС с оглед особеностите на определени доставки и развитието на общата система на ДДС в ЕС“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1. С Директива (ЕС) 2017/2455 се разшири обхватът на режима за съкратено обслужване на едно гише, като той се превърна в по-широк режим за обслужване на едно гише, включващ всички трансгранични доставки на услуги за данъчно незадължени лица, извършвани в Съюза, и всички вътреобщностни дистанционни продажби на стоки. По изключение електронните интерфейси, например пазарите и платформите, които започват да се смятат за считано за доставчик лице за определени доставки на стоки в рамките на Съюза, могат също да декларират определени вътрешни доставки на стоки по режима за обслужване на едно гише в Съюза. За да се подкрепи целта за единна регистрация за целите на ДДС в Съюза, обхватът на режима за обслужване на едно гише в Съюза следва да бъде допълнително разширен, така че да включва други доставки на стоки, включително вътрешните доставки на стоки от предприятия към потребители в Съюза от данъчно задължени лица, които не са установени в държавата членка по потребление, като се гарантира, че не е необходимо предприятията да се регистрират за целите на ДДС във всяка държава членка, в която се осъществяват такива доставки на стоки за потребители. Предвид това в ЗДДС е необходимо да се разшири обхватът на дистанционните доставки на стоки с доставка на газ чрез система за природен газ, и електрическа енергия или на топлинна или хладилна енергия чрез

топлофикационни или охладителни мрежи, както и на лицата, които биха могли да бъдат получатели по доставки, улеснявани от интерфейс.

2. С Директива (ЕС) 2025/516 се предвижда опростено третиране за целите на ДДС на стоките, прехвърлени под режима на складиране на стоки до поискване от клиента, когато са изпълнени определени условия. Тъй като обхватът на опростения режим за обслужване на едно гише за прехвърляния на собствени стоки е широк и включва трансграничното движение на стоки, които понастоящем са обхванати от режима на складиране на стоки до поискване от клиента съгласно член 17а от Директива 2006/112/ЕО, е необходимо този режим да бъде постепенно премахнат, като в посочената директива се включи крайна дата (30 юни 2028 г.), до която може да се изпрати или транспортира стока от една държава членка до територията на друга държава членка, преди пълното премахване на разпоредбите за складиране на стоки до поискване от клиента, което е със срок 30 юни 2029 г. След цитираната крайна дата вече няма да е възможно да се прилага режима на складиране на стоки до поискване от клиента. Това налага да се адаптира уредбата в ЗДДС.

3. Европейската комисия обърна внимание на Република България с документ DLGE(2026)11341 върху транспонирането на промените в чл. 316, пар. 1 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност (Директива 2006/112/ЕО), направени с Директива (ЕС) 2022/542 на Съвета от 5 април 2022 година за изменение на директиви 2006/112/ЕО и (ЕС) 2020/285 (Директива (ЕС) 2022/542) по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност. Установено е, че в националното законодателство не е предвидена възможността данъчнозадължените дилъри на стоки втора употреба да прилагат специалния ред на облагане на маржа на цената по отношение на доставката на произведения на изкуството, които са им били доставени от данъчнозадължено лице, което не е данъчнозадължен дилър.

4. Приетият през май 2025 г. Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 година за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (Регламент (ЕС) 2025/1106) въвежда специалния инструмент SAFE за подкрепа на европейската отбранителна технологична и промишлена база. Инициативата предоставя извънредно финансиране на държавите членки за ускоряване на съвместните инвестиции и модернизация в сектора на сигурността. В българското законодателство е необходимо да се предвидят разпоредби във връзка с освобождаването с право на данъчен кредит чрез прилагане на нулева ставка на данъка за доставки на стоки и услуги, вътреобщностни придобивания и внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната, уредено в чл. 20 от Регламент (ЕС) 2025/1106.

Пряко засегнатите от проблемите страни са всички данъчно задължени лица, осъществяващи дистанционни доставки на стоки, прилагащи режим на складиране на стоки до поискване от клиента, или прилагащи специален ред на облагане на маржа на цената, както и министерство на отбраната.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на проблемите, тъй като не съответства на правилата на Директива (ЕС) 2025/516, Директива (ЕС) 2022/542 и Регламент (ЕС) 2025/1106.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са в съответствие с европейското законодателство и по-специално с Директива (ЕС) 2025/516, Директива (ЕС) 2022/542 и Регламент (ЕС) 2025/1106.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на ЗДДС, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 3 „Недостатъчна актуалност на административнонаказателните разпоредби в ЗДДС“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Размерът на глобите и имуществените санкции не е актуализиран от 2007 г. насам. Налице е и необходимост от прецизиране на субектите на отговорността. За близо 20 години инфлацията и икономическият растеж са обезценили санкциите, които вече имат символичен характер и са загубили превантивния и възпиращия си характер. При анализа на действащите към настоящия момент разпоредби се установи сериозен структурен дефицит – липса на диференциация на паричния размер на глобата, съответно имуществената санкция, в зависимост от субекта на административнонаказателната отговорност. Това води до сериозна неравнопоставеност и несъразмерност на санкциите. Необходимо е също така адаптиране на тази уредба във връзка с въвеждане на еврото като парична единица на Република България.

Пряко засегнатите от проблемите страни са всички данъчно задължени лица и контролните органи.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на проблема, тъй като за дълъг период от време не са отчетени настъпилите промени и въвеждането на новата валута в България.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са обект на национално решение.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 4 „Отпаднала практическа необходимост и ограниченото приложение в действащата икономическа, административна и правна среда на схема за минимална помощ“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Специалният ред за начисляване на данък при внос при прилагане на схема за минимална помощ е въведен през 2003 г. и в настоящия момент чрез него не се постига съществен стимулиращ ефект за инвестициите, доколкото предвиденото ускорено възстановяване на ДДС представлява единствено временен ликвиден механизъм, а не реално икономическо предимство.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба съдържа режим, който не е ефективен.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са обект на национално решение.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 5 „Необходимост от прецизиране на някои разпоредби в ЗДДС за създаване правна сигурност и улеснение на прилагането им от данъчно задължените лица“

Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1. Лицата, регистрирани на основание задължителна регистрация по закона, които не извършват дейност - доставки с място на изпълнение на територията на страната, но имат годишен оборот в Съюза над 100 000 евро, остават регистрирани по ЗДДС за неопределен период от време. През този период те са длъжни да подават нулеви справки декларации и се отделя административен ресурс за тяхното обслужване.

2. Установено е несъответствие между датата на прекратяване на прилагането на режима за малки предприятия в Европейския съюз и дерегистрацията по режима и датата, от която евентуално лицата следва да подлежат на регистрация по общия ред.

3. Националният орган по приходите има задължение да издава акт за прекратяване на прилагането в друга държава членка на режима за малки предприятия в Европейския съюз. Този

акт не е необходим, доколкото издаването на акт за прекратяването на прилагането на този режим не е в неговата компетентност.

Засегнати са всички регистрирани по ЗДДС лица.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемите не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. В тази връзка е необходимо да бъдат предприети съответните действия за приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на законопроект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна уредба не позволява разрешаването на посочените проблеми, тъй като описаните хипотези не са прецизно уредени в съществуващата правна рамка. За преодоляване на констатираните несъответствия и проблемни области се предлагат нормативни промени, с които се цели спазване на принципите на правна сигурност, пропорционалност и неутралност на ДДС.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Предложените промени са обект на национално решение.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

2. Цели:

Целта на промените в Закона за данък върху добавената стойност е постигане на съответствие на българското законодателство в областта на ДДС с европейското, както и отстраняване на установени от Европейската комисия и Съда на Европейския съюз несъответствия в ЗДДС и премахване на възникнали в практиката затруднения при прилагане на националното законодателство.

Във връзка с проблем 1:

Цел 1 „Създаване на условия за по-добро събиране на данъци, намаляването на данъчните измами, избягването на отклонението от данъчно облагане и намаляването на административната тежест и разходите за привеждане в съответствие за предприятията, физическите лица и данъчните администрации чрез въвеждане на задължение за електронно фактуриране и цифрово отчитане“

Общите цели на инициативата „ДДС в цифровата ера“ са свързани с модернизирането на системата на ДДС и са пряко свързани със заложената в Договора за функциониране на ЕС цел за изграждане на функциониращ вътрешен пазар и отразяват приоритетите на ЕК и стратегическата програма на ЕС за периода 2019–2024 г. В този контекст инициативата „ДДС в ерата на цифровите технологии“ има за цел да направи правилата за ДДС по-пропорционални, ефикасни и ефективни, като адаптира съществуващата от 30 години система за ДДС към съвременните реалности на цифровата ера. Част от тази инициатива са разпоредбите на чл. 1, пар. 2 и 3 от Директива 2025/516, изменящи чл. 218, пар. 2 и чл. 232, пар. 2 от Директива 2006/112/ЕО, съгласно които Република

България има възможност да въведе задължения за издаване на електронни фактури и електронно отчитане в реално време за местните доставки, т.е. за доставки между данъчно задължени лица с място на изпълнение на територията на страната. В тази връзка в законопроекта са предложени правила, с които се въвежда задължително електронно фактуриране за извършени доставки с място на изпълнение на територията на страната. Регистрираните по закона лица - доставчици ще издават структурирани електронни фактури за извършените от тях доставки, докато лицата, които не са регистрирани по закона ще могат да издават фактури на хартиен носител или в електронен формат, различен от структурирана електронна фактура.

Цел 2 „Преодоляване на избягването на начисляване на ДДС при извършването на сделки с със земя и сгради“

Целта е да се изравнят условията на пазара между професионални строители (които винаги са регистрирани по ЗДДС) и частни лица, които действат като данъчно задължени лица в рамките на независима икономическа дейност (напр. инвеститори, които строят и продават имоти с цел печалба).

Цел 3 „Промяна на прага за задължителна регистрация по ДДС“

Увеличаването на прага за задължителна регистрация по ДДС на 75 000 евро е с цел ограничаване на сивата икономика чрез премахване на стимулите за изкуствено разделяне на обороти или укриване на приходи с цел избягване на регистрация по ЗДДС. По този начин се намалява административната и финансова тежест върху най-малките икономически субекти (микропредприятия, самоосигуряващи се лица, занаятчий и малък семеен бизнес). Стимулира се стартиращия бизнес, като му се дава възможност да развие дейността си, преди да поеме разходите и административните ангажименти, свързани с ежемесечното деклариране и отчитане по ЗДДС.

Във връзка с проблем 2:

Цел 4 „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на обхвата на доставките, които се улесняват от електронен интерфейс“

Надграждайки върху вече съществуващия модел обслужване на едно гише за ДДС за електронна търговия, новите правила ще позволят на повече предприятия, продаващи на потребители в друга държава от ЕС, да изпълняват задълженията си по ДДС чрез онлайн портал в една държава от ЕС.

Цел 5 „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на режима на складиране на стоки до поискване от клиента“

С Директива (ЕС) 2025/516 се премахва режимът на складиране на стоки до поискване от клиента. Предвид това в ЗДДС се въвежда краен срок (30 юни 2028 г.), до който лицата, прилагащи този режим могат да изпращат или транспортират стоки от територията на една държава членка до територията на друга държава членка с цел извършване на последваща доставка на друго данъчно задължено лице в държавата членка, в която стоките са пристигнали или превозът им е завършил, при наличие на договор между двете данъчно задължени лица, в който е предвидено прехвърляне на правото на собственост или на всяко друго право на разпореждане със стоките като собственик. Успоредно с включването на тази крайна дата следва да се предвиди, че този режим ще престане да се прилага на 30 юни 2029 г.

Цел 6 „Съобразяване на националното законодателство с европейското по отношение на специалния ред на облагане на маржа на цената на произведения на изкуството“

Необходимо е да се уреди възможността данъчнозадължените дилъри на стоки втора употреба да прилагат специалния ред на облагане на маржа на цената по отношение на доставката на произведения на изкуството, които са им били доставени от данъчнозадължено лице, което не е

данъчнозадължен дилър. По този начин се осигурява съответствие на националното законодателство с Директива (ЕС) 2022/542.

Цел 7 „Правилно прилагане на освобождаването, предвидено с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2025/1106“

С цел правилното прилагане на освобождаването от задължение за заплащане на данък чрез прилагане на нулевата ставка на данъка, която ще се прилага за облагаеми доставки, придобиване или внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната по договор за обществена поръчка или договор за съвместна обществена поръчка, подкрепен от инструмента SAFE, в ЗДДС е необходимо да се предвиди делегация за уреждане на необходимите процедурите, документацията и правилата за отчитане в подзаконовата нормативна уредба. По този начин се осигурява спазване на основния принцип на системата на ДДС, този за правна сигурност.

Във връзка с проблем 3:

Цел 8 „Осигуряване на ефективна, пропорционална и възпираща санкционна рамка, която да гарантира спазването на задълженията по ЗДДС“

Целта на предложените промени е да се осигури ефективна, пропорционална и възпираща административнонаказателна рамка, която да съответства на развитието на нормативната уредба и на въвеждането на нови задължения за електронно фактуриране и цифрово отчитане. Цели се също така да бъдат определени адекватни последици при неизпълнение или неправилно изпълнение на задълженията по ЗДДС, съобразени с периода на последното им изменение и интегрирането на страната в еврозоната. Наред с това се осигурява съразмерност на наказанието спрямо икономическия профил на субекта и се гарантира равенство пред закона, така че санкционната система да изпълнява в пълна степен своята превантивна и възпираща функция.

Във връзка с проблем 4:

Цел 9 „Премахване на специалния ред за начисляване на данък при внос при прилагане на схема за минимална помощ“

С премахване на специалния ред за начисляване на ДДС при внос и/или възстановяване на данък при прилагане на схема за помощ *de minimis* във връзка с инвестиционни проекти ще отпадне съществуващата административна тежест както за бизнеса, така и за органите по приходите и митниците.

Във връзка с проблем 5:

Цел 10 „Прецизиране на разпоредби във връзка с отстраняване на възникнали затруднения при практическото прилагане на закона“

– с въвеждането на възможност за deregистрация на лицата, регистрирани на основание задължителна регистрация по закона, които не извършват дейност - доставки с място на изпълнение на територията на страната през текущата и през предходната година, но имат годишен оборот в Съюза над 100 000 евро, се намалява административната тежест за тях и за НАП.

– привеждане в съответствие на датите на прекратяване на прилагането в една или повече държави членки на режима за малки предприятия в Европейския съюз или на дата на deregистрация по режима с датите на регистрация по общия ред.

– премахване на задължението на НАП да издава акт за прекратяване на прилагането в друга държава членка на режима за малки предприятия в Европейския съюз.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни са:

1.1. Всички регистрирани лица по ЗДДС, Националната агенция за приходите, както и доставчиците на счетоводен и бизнес софтуер.

1.2. Всички данъчно задължени лица, включително физически лица, само когато действат като данъчно задължени лица в рамките на независима икономическа дейност.

1.3. Всички данъчно задължени лица, Националната агенция за приходите.

2.1. Доставчици на газ чрез система за природен газ, и електрическа енергия или на топлинна или хладилна енергия чрез топлофикационни или охладителни мрежи, както и данъчно задължено лице, което управлява електронен интерфейс и улеснява доставката на стоки.

2.2. Данъчно задължени лица, прехвърлящи стоки под режим на складиране на стоки до поискване

2.3. Дилъри на стоки втора употреба; данъчно задължени лица, които прилагат режим за малки предприятия.

2.4. Министерство на отбраната и неговите доставчици по инструмента SAFE.

3. Всички данъчно задължени лица; органи по приходите и митнически органи.

4. Административни органи.

5.1. Лица, установени в други държави членки.

5.2. Лицата, прилагащи режим за малки предприятия в Европейския съюз.

5.3. Националната агенция за приходите.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Невнасяне и неоптимално събиране на данък върху добавената стойност (ДДС)“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 „Без действие“ предвижда да не се приемат промените, предложени с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност. По-конкретно ще се запазят установените негативните тенденции относно неотчитане на продажби, в това число на недвижими имоти и сгради, укриване на приходи с оглед избягване на регистрация и др.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да има положителни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ не се въвежда предвидената в Директива (ЕС) 2025/516 възможност за електронно фактуриране за местни доставки от регистрирани по закона лица. В този случай правилата за ДДС няма да са адаптирани към съвременните реалности на цифровата ера, което не позволява те да са достатъчно ефикасни и ефективни спрямо лицата и приходната администрация. Ще се запази практиката на избягване на облагане с ДДС и неговото плащане в случаите на продажби на земя и сгради, както и на практиката по укриване на приходи с цел избягване на регистрация по ЗДДС.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

При Вариант 1 „Без действие“ не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да има промяна по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на промените“:**Описание:**

Вариант 2 „Приемане на промените“ предвижда приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност. Основните параметри на предложението са свързани с: въвеждане на структурирана електронна фактура за местни доставки между регистрирани лица; електронните фактури ще се подават в структуриран електронен формат, отговарящ на европейския стандарт за електронно фактуриране; възможност за осъществяване на ефективен контрол; въвеждане на регистрация преди първа доставка на нови сгради и урегулирани поземлени имоти и вещни права върху тях; увеличаване на прага за регистрация по ДДС.

1. Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия: С приемане на промените ще се намалят липсите от ДДС; ще се намалят измамите с липсващи търговци; ще се ограничи сивата икономика; ще се премахне дублирането на фактури; ще се намалят бизнес разходите; ще се генерират предварително попълнени декларации за ДДС в полза на бизнеса; ще се увеличи приходът от ДДС в държавния бюджет; ще се намали административната и финансова тежест върху най-малките икономически субекти.

Със Закона за данък върху добавената стойност се въвежда структурирана електронна фактура, която отговаря на европейския стандарт съгласно Директива 2014/55/ЕС на Европейския съюз и на Съвета от 16 април 2014 година относно електронното фактуриране при обществените поръчки. Въвежда се допълнителен реквизит във фактурата за посочване на банковата сметка, по която е получено или се очаква плащане. Структурираната електронна фактура се счита за издадена,

когато е генериран уникален код за съответствие от националната информационна система. Техническите изисквания за издаване, изпращане, верифициране, получаване и съхраняване на структурирани електронни фактури се определят с наредба на министъра на финансите. Предвидено е създаването на националната информационна система за структурирано електронно фактуриране и цифрово отчитане, която следва да се поддържа от Националната агенция за приходите. Националната информационна система осигурява възможност за съставяне, както и получаване на данни от съставени структурирани електронни фактури и известия към тях чрез други софтуери или системи, генерира уникален код за съответствие от националната информационна система за потвърдените при проверката данни от съставените структурирани електронни фактури и известия към тях, уведомява на доставчика и получателя на фактурата за генерирания уникален код за съответствие. Също така трябва да съхранява данни за всички издадени от системата структурирани електронни фактури и известия към тях и дава достъп и възможност за получаване на наличните данни за всички издадени от и към лицата структурирани електронни фактури и известия към тях. Системата ще приема и проверява данни на структурирани електронни фактури, съставени чрез друг софтуер или система, на които също ще се поставя уникален код за съответствие. Структурираните електронни фактури и известия към тях ще се считат за получени от получателя в момента, в който за съответния документ бъде генериран уникален код за съответствие в националната информационна система. Предвидено е системата да изпраща съобщение за установено несъответствие, когато фактурата съдържа некоректни данни. Структурирани електронни фактури ще се издават от регистрираните по ЗДДС лица. Данъчно задължените лица, които не са регистрирани, прилагат досегашните правила относно издаването на фактури. Във връзка с тази промяна в ЗДДС, се отменят дневник покупки и дневник продажби и се предвижда да се генерира проект на справка-декларация за всеки данъчен период. След предоставен достъп в националната информационна система лицата имат задължение да отразят данни за доставки, за които не са задължени да издават структурирани електронни фактури. Правото на приспадане на данъчен кредит за закупени, придобити или внесени стоки и услуги може да бъде упражнено с подаване на справка-декларацията за данъчния период, в който е възникнало това право. Ако регистрираното лице не е приспаднало начисления по получените доставки данък в този срок, то може да извърши приспадането чрез корекция на справка-декларацията за периода, в който е възникнало правото на приспадане, но не по-късно от 12 данъчни периода след данъчния период на възникването му. Въвеждането на структурираните електронни фактури е планирано да стартира от 2028 г.

За реализация на националната информационна система за електронно фактуриране, по предоставени данни от НАП, ще бъде необходим финансов ресурс в размер на 20 млн. евро. Очаква се проектът да се реализира през 2027 г., като обхваща доставка на хардуер, лицензи, разработката на софтуер. За осъществяване на проекта НАП следва да получи ангажимент през 2026 г. или 2027 г., в зависимост от периода на сключване на договора.

Разходите ще бъдат разчетени с проекта на Централен бюджет за 2027 г. и ще бъдат предоставени по бюджета на МФ по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона публичните финанси.

Предвижда се задължителна регистрация на всяко данъчно задължено лице, което извършва облагаеми доставки с място на изпълнение на територията на страната в рамките на една календарна година на нови сгради или на части от тях, и учредяването и прехвърлянето на други вещни права върху тях, както и на прехвърляне на правото на собственост или учредяването или прехвърлянето на право на строеж върху урегулиран поземлен имот. Тази регистрация се отнася и за физически лица, само когато действат като данъчно задължено лице в рамките на независима икономическа дейност. За тези доставки ще е налице право на приспадане на данъчен кредит. Независимо от тази регистрация за всички останали дейности лицата прилагат режима за малки предприятия в страната до достигане на годишния оборот за задължителна регистрация. В годишния оборот за задължителна регистрация не се включват облагаемите доставки, свързани с нови сгради и урегулирани поземлени имоти.

Увеличаването на прага за задължителна регистрация по ДДС от 51 130 евро на 75 000 евро представлява балансирана стъпка, която отразява европейските тенденции за насърчаване на

предприемачеството. Очаква се малките фирми да останат извън обхвата на задължителната регистрация по ЗДДС, което ще намали техните разходи за счетоводно обслужване и ще повиши конкурентоспособността им на пазара. Мярката ще подобри бизнес климата в страната и ще ускори възстановяването и растежа на малкия бизнес и в същото време кореспондира с възможностите, предоставени от Директива (ЕС) 2020/285 на Съвета от 18 февруари 2020 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на специалния режим за малките предприятия и Регламент (ЕС) № 904/2010 относно административното сътрудничество и обмена на информация за целите на наблюдението на правилното прилагане на специалния режим за малките предприятия, която реформира правилата за ДДС за малките предприятия и позволява гъвкавост на държавите членки при определянето на националните прагове в границите до 85 000 евро.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ не се очакват негативни въздействия върху заинтересованите лица, с изключение на въвеждането на изискване за издаване на структурирани електронни фактури. Новото задължение може да засегне негативно регистрираните по ЗДДС лица, които и към настоящия момент използват аналогичен начин за издаване на фактури, като той трябва да бъде съобразен с изискванията към структурираната електронна фактура.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

С увеличаването на прага на 75 000 евро се цели намаляване на разходите за спазване на изискванията за ДДС за МСП.

Административна тежест:

Ще се намали административната тежест на засегнатите лица и за националните органи по приходите.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирание, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: „Необходимост от усъвършенстване и актуализиране на отделни режими на ДДС с оглед особеностите на определени доставки и развитието на общата система на ДДС в ЕС“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 „Без действие“ предвижда да не се приемат промените, предложени с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да се наблюдават положителни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ ще има отрицателни въздействия във връзка с несъответствието на националната законодателство с правото на ЕС (Директива (ЕС) 2025/516, Директива (ЕС) 2022/542 и Регламент (ЕС) 2025/1106).

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 1 „Без действие“ не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да има промяна по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на промените“:

Описание:

Вариант 2 „Приемане на промените“ предвижда приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се постигне съответствие на националната законодателство с правото на ЕС (Директива (ЕС) 2025/516, Директива (ЕС) 2022/542 и Регламент (ЕС) 2025/1106). Данъчно задължено лице, което управлява електронен интерфейс и улеснява доставката на стоки се счита за доставчик с получател по доставката данъчно задължено или данъчно незадължено юридическо лице, което няма задължение да начислява ДДС при вътреобщностно придобиване на стоки в държавата членка, където транспортът приключва, или друго данъчно незадължено лице. С предложената промяна се конкретизира, че получател може да е не само данъчно незадължено лице, а и данъчно задължено. Предвидено е за доставка на газ чрез система за природен газ, и електрическа енергия или на топлинна или хладилна енергия чрез топлофикационни или охладителни мрежи да се прилага данъчният режим, приложим за дистанционните доставки на стоки, считано от 01.01.2027 г. до 30.06.2028 г. По този начин ще се избегне задължителната регистрация за целите на ДДС в държавата членка, където е мястото на изпълнение на доставката. Създава се правна сигурност за лицата, които прилагат режима на складиране на стоки до поискване, като лицата ще имат яснота

по отношение до кой момент ще могат да изпращат и транспортират стоките по този режим. Изменението в специалния ред на облагане на маржа на цената се прави, за да се постигне съответствие с правото на ЕС (Директива (ЕС) 2022/542 на Съвета от 5 април 2022 година за изменение на директиви 2006/112/ЕО и (ЕС) 2020/285 по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност), предвид писмо на ЕК от информационната фаза, като се предостави възможност за данъчнозадължените дилъри да прилагат режима за облагане на маржа на печалбата по отношение на доставката на произведения на изкуството, които са им били доставени от данъчнозадължено лице, което не е данъчнозадължен дилър. За доставката на дълготрайни активи от данъчни задължени лица, установени в страната или в друга държава членка, прилагащи режим за малки предприятия, е предвидено да се прилага специалния ред за облагане на маржа на цената, когато получател по доставката е дилър на стока втора употреба. В ЗДДС се създава разпоредба за прилагане на нулевата ставка на данъка, по отношение на облагаеми доставки, придобиване или внос на отбранителни продукти или други продукти за целите на отбраната по договор за обществена поръчка или договор за съвместна обществена поръчка, подкрепен от инструмента SAFE и в тази връзка е предвидена делегация за уреждане на необходимите процедури в подзаконов нормативен акт.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ не се очакват негативни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ няма да има въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ няма да има въздействия върху малките и средните предприятия.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 3: „Недостатъчна актуалност на административнонаказателните разпоредби в ЗДДС“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 „Без действие“ предвижда да не се приемат промените, предложени с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да се наблюдават положителни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Административнонаказателните разпоредби на ЗДДС няма да кореспондират на инфлацията, икономическия растеж за близо 20 години и смяната на официалната валута в страната, както и на новите задължения, които се въвеждат в закона във връзка с електронното фактуриране и отчитането в реално време.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 1 „Без действие“ не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да има промяна по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на промените“:

Описание:

Вариант 2 „Приемане на промените“ предвижда приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Очаква се засилване на превантивната функция на въведените санкции, засилване на усещането за справедливост в обществото и защита на лоялните данъкоплатци чрез ефективно санкциониране на недобросъвестните субекти и положително въздействие върху приходната част на републиканския бюджет в резултат на повишения дисциплиниращ ефект и оптимизираното събиране на публични вземания. Предвижда се диференциран и икономически обоснован подход за индексация на санкциите, съобразен с периода на последното им изменение и предстоящото интегриране на страната в еврозоната. Въвеждат се ясно разграничени диапазони (минимум и максимум) на паричния размер на глобите и имуществените санкции, които ще се прилагат диференцирано спрямо физическите лица, длъжностните лица и юридическите лица, включително еднолични търговци.

Във връзка с привеждане на националното законодателство с европейското, и по-конкретно с постановеното тълкуване в решение по дело C-733/23, Бийч енд бар мениджмънт, на Съда на Европейския съюз, е предвидено принудителната административна мярка запечатване на търговския обект, в който е извършено нарушението неиздаване на касови бележки за извършени продажби, и забрана на достъп до него да бъде част от производството по налагане на административно наказание на данъчно задълженото лице. Така се премахва досегашната практиката налагането на принудителната административна мярка и на административно

наказание да се извършва чрез отделни административни производства. Създава се и възможност засегнатите лица да обжалват наложената принудителна административна мярка и административната санкция пред един и същи съд. По този начин лицето може да прекрати изпълнението на принудителната административна мярка без съдебна намеса или административна преценка. Така се постига бързина и процесуална икономия, като производството за прекратяване на изпълнението на принудителната административна мярка ще се развие само по административен ред. С приемането на предлаганото изменение в чл. 186, с което принудителната административна мярка ще се налага с наказателното постановление, засегнатото лице ще узнае за размера на наложената му глоба или имуществена санкция едновременно с прилагането на принудителната административна мярка и ще може незабавно да се възползва от правото си да прекрати действието на мярката.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ не се очакват негативни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ няма да има въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Вариант 2 „Приемане на промените“ не предвижда промяна в административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.4. По проблем 4: „Отпаднала практическа необходимост и ограниченото приложение в действащата икономическа, административна и правна среда на схема за минимална помощ“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 „Без действие“ предвижда да не се приемат промените, предложени с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да се наблюдават положителни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Поддържа се специална административна процедура и воденето на регистър за разрешена минимална държавна помощ без наличие на интерес от данъчно задължените лица (за последните 10 години са подадени 4 бр. искания за прилагане на режима). Наличието на специфични условия и допълнителни изисквания създава административна тежест както за бизнеса, така и за органите по приходите и митниците, без да е налице съответстващ обществен или икономически ефект. Запазването е лишено от необходимата практическа и икономическа обосновааност в условията на развитие на електронните процедури на приходната администрация и своевременното възстановяване на данъка на регистрираните по закона лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

При Вариант 1 „Без действие“ не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия

Административна тежест:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да има промяна по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на промените“:**Описание:**

Вариант 2 „Приемане на промените“ предвижда приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Режимът е въведен през 2003 г. и в настоящия момент чрез него не се постига съществен стимулиращ ефект за инвестициите, доколкото предвиденото ускорено възстановяване на ДДС представлява единствено временен ликвиден механизъм, а не реално икономическо предимство. Същевременно в действащото законодателство и административната практика съществуват други способи за обезпечаване на данъчната неутралност и своевременното възстановяване на данъка, включително общият ред по ЗДДС и електронните процедури на приходната администрация. В тази връзка премахването на схемата за минимална помощ ще облекчи ползването на държавните помощи, допустими по Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis във връзка с изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis“.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ не се очакват негативни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ няма да има въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При вариант 2 „Приемане на промените“ ще се премахне административната тежест във връзка с воденето на регистъра за разрешена минимална държавна помощ.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.5. По проблем 5: „Необходимост от прецизиране на някои разпоредби в ЗДДС за създаване правна сигурност и улеснение на прилагането им от данъчно задължените лица“

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 „Без действие“ предвижда да не се приемат промените, предложени с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да се наблюдават положителни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- лицата, които не извършват дейност - доставки с място на изпълнение на територията на страната, но имат годишен оборот в Съюза над 100 000 евро, ще останат регистрирани за по-дълъг период;

- остава неяснотата относно датата на прекратяване на прилагането на режима за малки предприятия в Европейския съюз и дерегистрацията по режима;

- запазва се административната тежест за НАП да издава акта за прекратяване на прилагането в друга държава членка на режима за малки предприятия в Европейския съюз.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 1 „Без действие“ не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При Вариант 1 „Без действие“ няма да има промяна по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на промените“:

Описание:

Вариант 2 „Приемане на промените“ предвижда приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- въвежда се възможност за дерегистрация по ЗДДС на лица, установени в други държави членки, в случаите, когато те нямат доставки с място на изпълнение на територията на страната за текущата и за предходната година;

- прецизирана е датата, на която се прекратява прилагането на режим за малки предприятия в Европейския съюз от данъчно задължено лице, установено на територията на страната с цел постигане на съответствие с датата, от която евентуално лицето ще подлежи на доброволна регистрация по общия ред;

- премахва се задължението националният орган по приходите да издава акт за прекратяване на прилагането в друга държава членка на режима, когато компетентността и инициативата за това е на другата държава членка. По този начин се постига разграничаване на компетентността на държавите членки при прилагане на режима за малки предприятия в ЕС и се намаляване на административната тежест при прекратяване на прилагането в друга държава членка на режима за лицата и не се допуска възможност за обжалване пред некомпетентен национален орган. Предвиденото е с цел привеждане на разпоредбите от закона в съответствие с европейските функционални изисквания за подаване и обмен на информация между държавите членки за реализираните годишни обороти на лицата, които прилагат режима за малките предприятия в ЕС.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ не се очакват негативни въздействия върху заинтересованите лица.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

При Вариант 2 „Приемане на промените“ не се очакват въздействия върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

При вариант 2 „Приемане на промените“ ще се намали административната тежест за НАП с отпадане на задължение да издава акт за прекратяване на прилагането в друга държава членка на режима за малки предприятия в Европейския съюз.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована

страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на промените
Ефективност	Цел 1: „Създаване на условия за по-доброто събиране на данъци, намаляването на данъчните измами, избягването на отклонението от данъчно облагане и намаляването на административната тежест и разходите за привеждане в съответствие за предприятия, физическите лица и данъчните администрации чрез въвеждане на задължение за електронно фактуриране и цифрово отчитане“	Ниска	Висока
	Цел 2: „Преодоляване на избягването на начисляване на ДДС при извършването на сделки с със земя и сгради“	Ниска	Висока
	Цел 3: „Промяна на прага за задължителна регистрация по ДДС“	Ниска	Висока
Ефикасност	Цел 1: „Създаване на условия за по-доброто събиране на данъци,	Ниска	Висока

		намаляването на данъчните измами, избягването на отклонението от данъчно облагане и намаляването на административната тежест и разходите за привеждане в съответствие за предприятията, физическите лица и данъчните администрации чрез въвеждане на задължение за електронно фактуриране и цифрово отчитане“			
		Цел 2: „Преодоляване на избягването на начисляване на ДДС при извършването на сделки със земя и сгради“	Ниска	Висока	
		Цел 3: „Промяна на прага за задължителна регистрация по ДДС“	Ниска	Висока	
	Съгласуваност	Цел 1: „Създаване на условия за по-доброто събиране на данъци, намаляването на данъчните измами, избягването на отклонението от данъчно облагане и намаляването на административната тежест и разходите за привеждане в съответствие за предприятията, физическите лица и данъчните администрации чрез въвеждане на задължение за	Ниска	Висока	

електронно фактуриране и цифрово отчитане“		
Цел 2: „Преодоляване на избягването на начисляване на ДДС при извършването на сделки с със земя и сгради“	Ниска	Висока
Цел 3: „Промяна на прага за задължителна регистрация по ДДС“	Ниска	Висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.2. По проблем 2:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на промените
Ефективност	Цел 4: „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на обхвата на доставките, които се улесняват от електронен интерфейс“	Ниска	Висока
	Цел 5: „Съобразяване на националното законодателство с	Ниска	Висока

		изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на режима на складиране на стоки до поискване от клиента“			
		Цел 6 „Съобразяване на националното законодателство с европейското по отношение на специалния ред на облагане на маржа на цената на произведения на изкуството“	Ниска	Висока	
		Цел 7 „Правилно прилагане на освобождаването, предвидено с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2025/1106“			
	Ефикасност	Цел 4: „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на обхвата на доставките, които се улесняват от електронен интерфейс“	Ниска	Висока	
		Цел 5: „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на режима на складиране на стоки до поискване	Ниска	Висока	

		от клиента“			
		Цел 6 „Съобразяване на националното законодателство с европейското по отношение на специалния ред на облагане на маржа на цената на произведения на изкуството“	Ниска	Висока	
		Цел 7 „Правилно прилагане на освобождаването, предвидено с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2025/1106“			
	Съгласуваност	Цел 4: „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на обхвата на доставките, които се улесняват от електронен интерфейс“	Ниска	Висока	
		Цел 5: „Съобразяване на националното законодателство с изискванията на Директива (ЕС) 2025/516 по отношение на режима на складиране на стоки до поискване от клиента“	Ниска	Висока	
		Цел 6 „Съобразяване на националното законодателство с европейското по	Ниска	Висока	

	отношение на специалния ред на облагане на маржа на цената на произведения на изкуството“			
	Цел 7 „Правилно прилагане на освобождаването, предвидено с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2025/1106“			

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

5.3. По проблем 3:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на промените
Ефективност	Цел 8 „Осигуряване на ефективна, пропорционална и възпираща санкционна рамка, която да гарантира спазването на задълженията по ЗДДС“	Ниска	Висока
Ефикасност	Цел 8 „Осигуряване на ефективна, пропорционална и възпираща санкционна рамка, която да гарантира спазването на задълженията по ЗДДС“	Ниска	Висока
Съгласуваност	Цел 8 „Осигуряване на ефективна, пропорционална и възпираща санкционна рамка, която да гарантира спазването на задълженията по	Ниска	Висока

		ЗДС“			
5.4. По проблем 4:					
			Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на промените	
Ефективност	Цел 9 „Премахване на специалния ред за начисляване на данък при внос при прилагане на схема за минимална помощ“		Ниска	Висока	
Ефикасност	Цел 9 „Премахване на специалния ред за начисляване на данък при внос при прилагане на схема за минимална помощ“		Ниска	Висока	
Съгласуваност	Цел 9 „Премахване на специалния ред за начисляване на данък при внос при прилагане на схема за минимална помощ“		Ниска	Висока	
* При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.					
5.5. По проблем 5:					
			Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на промените	
Ефективност	Цел 10 „Прецизиране на разпоредби във връзка с отстраняване на възникнали затруднения при практическото		Ниска	Висока	

	прилагане на закона“			
Ефикасност	Цел 10 „Прецизиране на разпоредби във връзка с отстраняване на възникнали затруднения при практическото прилагане на закона“	Ниска	Висока	
Съгласуваност	Цел 10 „Прецизиране на разпоредби във връзка с отстраняване на възникнали затруднения при практическото прилагане на закона“	Ниска	Висока	

** При повече от един поставен проблем мултиплицирайте таблицата за всеки отделен проблем.*

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант по проблем 1 и 4 относно лицата и данъчната администрация): Ще се намали административната тежест на засегнатите лица и за националните органи по приходите.

- ☐ Ще се увеличи
- ☒ Ще се намали
- ☐ Няма ефект

По отношение на препоръчителния вариант на действие по проблем 1 и 4 - с приемането на промените в ЗДДС ще се намали административната тежест, предвид че основната цел на предложения законопроект е въвеждане на структурирана електронна фактура и подаването ѝ в реално време към НАП и премахване на изискванията за прилагане на схемата за минимална помощ.

Препоръчителните варианти на действие по останалите проблеми не водят до ефект по отношение на административната тежест за лицата.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

.....
.....

☒ Не

Предложените изменения не са режими по смисъла на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверятелен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

.....
.....

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☒ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

По вариант 2 „Приемане на промените“ по проблем 1 - повишаването на прага от 51 130 евро на 75 000 евро ще оптимизира административния контрол като намали тежестта върху приходната администрация по отношение на данъчнозадължените лица с по-малък оборот, където рискът от

измами е с нисък интензитет. Същевременно мярката ще облекчи административно и финансово малките предприятия, които остават извън обхвата на задължителната регистрация по ЗДДС. Намалването на техните оперативни разходи ще повиши конкурентоспособността им, което в дългосрочен план ще подобри бизнес климата в страната и ще стимулира растежа на малкия бизнес. Очаква се минималният ефект от прилагането на мярката, изчислен в годишен аспект, да бъде загуба в размер на 94 млн. евро за бюджета, но няма да има ефект върху МСП и администрацията. За МСП с годишен оборот под 75 000 евро и извън обхвата на задължителната регистрация, не се очаква да има ефект от въвеждането на структурираната електронна фактура. Новото задължение за структурираната електронна фактура може да засегне негативно регистрираните по ЗДДС лица, които и към настоящия момент използват аналогичен начин за издаване на фактури, като той трябва да бъде съобразен с изискванията към структурираната електронна фактура, но не и лицата, които ще ползват националната информационна система за структурирано електронно фактуриране и цифрово отчитане.

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се предвиждат потенциални рискове по проблем 1, 2, 3, 4 и 5.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☐ Проведени са консултации

.....

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Предложенията ще се публикуват на Портала за обществени консултации в срок от 30 дни.

.....

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

1. Директива (ЕС) 2025/516 на Съвета от 11 март 2025 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на правилата за ДДС в ерата на цифровите технологии

☐ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел I, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

В заключителните разпоредби на законопроекта не е предвидено извършването на последваща оценка на въздействието на ЗДДС предвид чл. 34, т. 3 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието. В допълнение може да се посочи, че на основание чл. 271в от Директива (ЕС) 2025/516 до 31 март 2033 г. Европейската комисия, въз основа на информацията, предоставена от държавите членки, трябва да представи на Съвета междинен доклад за оценка на функционирането на електронното фактуриране, и на вътреобщностните и националните изисквания за цифрово отчитане. В този доклад Европейската комисия ще оцени: въздействието на мерките върху ефективността на събирането на ДДС и намаляването на разликата между потенциалните и реално събраните приходи от ДДС, върху броя на проверките, извършвани от данъчната администрация, както и върху намаляването на административната тежест и върху икономите на разходи за данъчно задължените лица; техническите проблеми, произтичащи от прилагането на мерките, като грешки, забавяния и пропуски, свързани с предаването на фактурите и данните; мерките и услугите, въведени от държавите членки и предоставени на данъкоплатците, за да се облекчи административната тежест за тях; необходимостта от по-нататъшни мерки и, ако счете за необходимо, ще направи подходящо законодателно предложение за такива мерки, както и ще направи обзор на евентуалното развитие на технологиите в областта на електронното фактуриране и цифровото отчитане.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

.....
.....

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Директива (ЕС) 2025/516 на Съвета от 11 март 2025 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на правилата за ДДС в ерата на цифровите технологии.

2. Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 година за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (Регламент (ЕС) 2025/1106) въвежда специалния инструмент SAFE за подкрепа на европейската отбранителна технологична и промишлена база

3. Информационен лист „Диалог“ DLGE(2026)11341 на службите на Комисията относно транспонирането на задължителните разпоредби на Директива (ЕС) 2022/542 на Съвета от 5 април 2022 година за изменение на директиви 2006/112/ЕО и (ЕС) 2020/285 по отношение на ставките на данъка върху добавената стойност.

5. Работен документ на службите на комисията доклад за оценка на въздействието, придружаващ документа „Предложение за Директива на Съвета за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на правилата за ДДС в ерата на цифровите технологии“ Предложение за Регламент на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) No 904/2010 по отношение на договореностите за административно сътрудничество в областта на ДДС, необходими за ерата на цифровите технологии Предложение за Регламент за изпълнение на Съвета за изменение на Регламент за

изпълнение (ЕС) No 282/2011 по отношение на изискванията за информация за някои режими за ДДС“ (SWD(2022) 393 final)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Мина Янкова – с.д. директор на дирекция „Данъчна политика”

Дата: 15.09.2026 г.

X

С.Д. ДИРЕКТОР
МИНА ЯНКОВА